

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semenške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 141.

V Ljubljani, v petek 24. junija 1887.

Letnik XV.

Rimsko vprašanje.

Vprašanje o svetni oblasti in suvereniteti papeževi kar noče zginiti z dnevnega reda. Pred par leti še je edino le papež tožil o neznosnem stanju apostolske stolice. A njegov glas zgubljal se je v puščavi krščanskih narodov, katoliških in nekatoliških. Posamezni katoličani so sicer dobro slišali ta glas, odmeval je v njihovih srcih, odmeval v njihovih darovih — Petrovem penazu — ali katoliške vlade, imajoče moč in sredstva, zaprle so temu glasu svoje srce, — če je sploh imajo, — ostale so mrzle, kot planinski led, trde kot apeninsko gorovje. Nekatoliške vlade pa so se delale, kakor bi niti ne bile čule tega glasu. — Ali glej! Par mesecev sem se kar noče zgubiti ta glas o neznosnem stanju sv. Očeta v Vatikanskem azilu (zavetji); vedno glasneje se čuje, da nekaj se mora zgoditi. Težko je le določiti: Kaj?

Menimo, da se ne motimo, če trdimo, da gré Bismarku hvala, da se je jel poslušati ta žalostni papežev glas, da nihče drugi, kot on, je spravil Rimsko vprašanje na dnevni red ter isto ohranil na površji, — ne gledé se vé na pota božje previdnosti, božje modrosti, ki vlada in vodi vse: „ona z močjo sega od kraja do kraja, ter vse prijetno vrejuje“. (Sap. 8. 1.) Spomnimo se le, kako so bile vseh oči obrnene v Rim, ko je mogočni Bismark poprosil Leona XIII., naj on razsodi v znani razprti Nemčije s Španijo gledé zamorskih otokov. Po modri papeževi razsodbi, ki je zadovoljila oba prepirajoča se tekmeča, bilo je močno vzbujeno sočutje za Leona XIII. — Za tem svetovno imenitnim dogodkom obrnil se je Bismark zopet v Rim, proseč pomoči v neki popolno državni zadevi, — v zadevi septenata. — In kar čudili smo se, ko smo gledali mogočnega kanclerja, spoštljivo klanjati se papežu ter ponižno prositi ga, naj vpliva na „uporni centrum“, da se vsprejme cerkveno-politični predlogi, kakor jih je bil on nasvetoval. — Pri tej priliki izustil je protestant Bismark besede, katerih, žal Bog, velikrat zastoj pričakuješ od katoličanov, „da papež ne smé biti katoličanom tuje“, da

se morejo marveč za vrhovnega poglavarja sv. cerkve zanimati vsi njeni udje.

Bismark se sicer do sedaj še ni izrekel naravnost za rešitev Rimskega vprašanja, vendar pa je z zgoraj navedenimi dejanji obrnil na papeža pozornost vsega sveta. In svet je sedaj spoznal, da so papeževe pritožbe opravilene. Celó na Laškem, kjer se dobri katoličani po nasvetu papeževem niti ne vdeležujejo volitev, izcimila se je iz liberalne stranke posebna stranka, — imenujejo jo, kaj pak da po krivem: „klerikalno“, — kateri glavni smoter je: sprijazniti Italijo s papežem. Komu, ki časnike čita, ni znano ime poslanca drugega kolegija v Catanzaro v Kalabriji, Ahila Fazzari-ja? Že več kot leto dni pripravlja Italijane z navdušeno besedo in gibčnim peresom na sprijaznjenje s papežem. Ker njegovi navdušeni govori v zbornici in zunaj zbornice in njegovi goreči pisani članki po časnikih do sedaj na merodajnem mestu — pri laški vladi in laškem parlamentu — niso našli prijaznega odmeva, odložil je pred kratkim demonstrativno svoj poslaniški mandat, češ, da noče sedeti v parlamentu, kateri ne zastopa prave in resnične volje naroda.

Kdo se dalje ne spominja liberalnega poslanca Florencijskega, To s e a n e l l i j a, ki je pred dobrim mesecem v „Opinione“ priporočal s prepričevalno besedo sprijaznjenje s papežem?

Vsi listi italijanski, liberalni in klerikalni, pišejo že kake tri mesece sem največ o tem vprašanju. Umevno je, da tudi časniki po drugih državah, časniki vseh vrst, radikalni in liberalni, konservativni in vladni, polnijo s tem vprašanjem svoje predale. Ne rečemo preveč, če pravimo, da je to vprašanje sedaj dnevno vprašanje vse Evrope.

Videč, kako veliko je postalo po vsem krščanskem svetu zanimanje za rimsko vprašanje, oglašil se je o njem sam Leon XIII. V a l o k u c i j i dne 23. maja izgovoril je papež te pomenljive besede: „Želimó že dolgo in srčno, da se pomirijo vsi Italijani ter da se konča nesrečni prepir med državo in rimskim papežem, toda ne na škodo pravicam sv. Stola. Teh pravic ni toliko žalil italijanski narod, temveč

zarote skrivnih družb. Edina pot do sprave pa je, ako rimski papež ni odvisen od nobene oblasti, in ima popolno in pravo prostost, kakor tirjajo vse pravice. Ako se to prav presodi, bi Italija ne imela nobene škode, marveč veliko pomoč do blagostanja.“ (Primeri „Slov.“ št. 122.)

S temi besedami hotel je pokazati sv. oče, da ni sovražen Italiji, kakor so trdili neki nasprotniki, da je marveč kot Italijan in kot duhovni oče italijanskih katoličanov pripravljen, podati italijanski vladi v spravo roke, „toda ne na škodo pravicam sv. Stola.“

Kakor pred 25 leti namreč, ko so časnikarji Napoleona III., njim na čelu La Gueronnière, toliko pisarili o „patrimonium Petri“ (o Petrovi dedščini), ter trdili, da papežu zadostuje „Leoninsko mesto“, ali „ozki kos dežele ob Tiberi do morja“, ali pa „Vatikan z njegovimi vrtovi“, tako so liberalni časniki naših dni pogrevali te nespametne in krivične predloge o svetni oblasti papeževi. Tudi gori navedene besede sv. očeta v a l o k u c i j i dne 23. maja so si vsak po svojem okusu razlagali. Kar se oglasi papežev poslanec v Parizu, msgr. Ruffo Scilla, kateri ima — kar bodi mimogredé povedano — veliko zaupanje pri Leonu XIII. (Sedaj zastopa svetega očeta pri petdesetletnici angleške kraljice v Londonu.) Omenjeni poslanec izrazil se je toraj proti nekemu časnikarju: Dasi je papež Leon XIII. prijatelj Italije in želi svoji domovini srečo in slavo, ne more vendar pritrditi sedanjemu položaju in odpovedati se svoji deželi, ker le tako si more ohraniti neodvisnost od laške države. „Ko sem zadnjič sv. očeta obiskal“, povdarjal je Ruffo Scilla, „rekel mi je: Povem Vam, in povedati smete vsakteremu te moje besede, da jih zvé ves svet, da se papež nikdar ne bode o d p o v e d a l R i m u. Tako dolgo bomo Rim nazaj tirjali, da ga dobimo.“ „Toraj je neresnična govorica“, nadaljuje Ruffo Scilla, „da bi bil sv. oče zadovoljen z „Leoninskim mestom“ ali z „ozkim zemljiščem ob Tiberi od Rima do morja“. Rim mora biti zopet papežev.“

Iz teh jasnih besedij tudi spoznamo, kaj in kako naj sodimo o najnovejših poročilih o tem vpra-

LISTEK.

Andrej Turjaški, Karlovški general in glasovit junak. (1557—1594.)

(Spisal J. Steklasa.)

(Dalje.)

Hasan paša je med tem obsedal Sisek, kamor je bil prispel z vojsko 22. julija. S početka je naskakoval trdnjavo ter klical na boj posadko. Ali ko je spoznal, da se branitelji njega ne bojé in da se mu celó posmehujejo, ker so obsedeni odbili njegovo ponudbo na boj, podvzel je redno obsedanje. Ko je najpoprej v treh dneh vse popalil okoli trdnjave, začel je streljati s topovi na mesto, in sicer z onimi topovi, ktere je našim vzel v zadnji bitki. Topovi so bili nameščeni na južni strani mesta na nekem homeu, od koder je mogla krogla zadeti trdnjavo. Z neprestanim streljanjem so Turki poškodovali dva stolpa ter prebili zid, ki se je raztezal ob Kolpi med omenjenima stolpoma. Od iztočne strani čez Savo je dal skopati do brega veliko jamo, da se v njo odpelje voda, ki je obtekala zidovje. Ravno tako

je dal tudi na severni strani nasproti „ribarskim vratom“ skopati jamo in napraviti nasip, kamor so se imeli dopeljati topovi. To pa se je delalo vse tajno, po noči in z največjo pazljivostjo in tišino.

Ali naši so vendar vse to opazili. Mikačič sklene precej po noči napasti neprijatelja ter ga tako ovirati v njegovem daljnem nevarnem delu. Ohrabrivši svoje četice, plane s tolikim krikom in navalom iz trdnjave, da so mnogo konjačev v jame podrli ter jih z njihovo krvjo natopili, a ostale z Rustan begom, upraviteljem tega kopanja, gnali v sramotnem begu do njihovega šotora. Turčin je namreč postavil na otoku nasproti trdnjavskim vratom štiri velike šotore s zlatimi zastavami, kamor je namestil konjike za obrambo kopačev jam. Ko so le-ti konjiki videli, da so pešci potolčeni in pregnani, preplašili so se tudi oni; podró pa hitro šotore ter pobegnejo tako naglo proti mostu, ki so ga bili v požganem mestu Sisku naredili, da jih je komaj nositi mogel. Za seboj so hitro most odstranili, samo da jih naši niso mogli dalje preganjati. Turkov je padlo v tem boju 75, od naših pa samo trije.

Zdaj je videl Hasan, da s silo ne more dobiti Siska, zatoraj sklene poslužiti se drugih sredstev,

namreč grožnje in zvijače. Vrh tega pa je dobil tudi od sultana nalog, da naj ne napada nemškega cesarja, ki želi živeti z njim v miru. Ali zvita glava Hasan je znal poslanca, ki mu je prinesel od sultana to poročilo, pridobiti za-se z denarji ter ga poslal nazaj v Carigrad s poročilom na sultana, da ni on nič kriv, nego cesarski in da mora mora biti vedno za boj pripravljen, kajti kakor je zvedel, zbirajo se nove cesarske čete okoli Zagreba in sicer do 40.000 mož, ki mislijo planiti v Bosno (Valvazor XV. 517). Čeravno se je pa hotel na ta način pred sultanom nedolžnega kazati, vendar ni mislil nadalje sile upotrebljevati, da ne bi tako iz novič sultana razdražil, in pa ker je spoznal, da je dosedanja sila bila čisto brezvspešna.

Od zdaj posluževal se je drugega sredstva. 29. julija, ko je prenehal napadati mesto, pošlje k Mikačiču svojega poslanca s pismom, v katerem se mu na razne načine grozi, ako mu mesta ne predá, ter mu ob enem javlja, da mu je zastoj vsak odpor, kajti njemu je natanko znano njegovo žalostno stanje v trdnjavi in majhno število njegove čete. Mikačič se je začudil, ko je pismo prebral, pa začel misliti, kdo bi mogel biti v trdnjavi izdajalec.

šanji, o pismu, katero je pisal senator Jacini listu „Opinione“. On meni, da s skupnim sodelovanjem vseh vlad se bo že našlo poročstvo za popolno neodvisnost sv. Stola, ne da bi moral kralj Umberto, sin kralja „Uzmaniča“, „Poštenjaka“, zapustiti večno mesto. Iz navedenih besedij sv. očeta samega vemo, da se papež nikdar ne boče odpovedal Rimu. V tem pa pritrujemo Jaciniju, ko trdi, da bi v rimskem vprašanju morale sodelovati vse vlade, recimo vsaj vse katoliške vlade ali vlade katoliških narodov.

Ne moremo si kaj, da na tem mestu ne izrazimo želje, naj bi naša Avstrija in njena vlada ne mašila si ušes, ko občno mnenje današnjih dni s tako silo tirja, naj se popravi krivica papežu storjena. Do leta 1866 bila je Avstrija zaščitnica svetega Stola. Od takrat pa se dela, vsaj vlada avstrijska, kakor bi bilo vse prav vrhovnemu poglavarju vseh katoličanov, toraj tudi avstrijskih, kar se zljubi storiti italijanski vladi. Upamo tudi od naših slovenskih poslancev, da se bodo vsi potegnili za neodvisnost sv. očeta, če se jim bode, morebiti še letos, ponudila prilika, storiti kaj za vrhovnega poglavarja slovenskih katoličanov, če drugzega ne, vsaj poslati jim vdanostno addresso o priliki njih zlate maše. In ali bi ne bilo lepo, ko bi isto storili naši občinski in mestni zastopi in druge korporacije?

Bog daj, da bi se rimsko vprašanje do zlate maše Leona XIII. vsaj toliko rešilo, da bi mogli sveti oče prvič, odkar so Pijemontezi zasedli Rim, prestopiti vrata azila Vatikanskega ter sv. Silvestra dan z balkona (loggia) pri cerkvi sv. Petra podeliti višepastirski blagoslov „urbi et orbi“ — rimskemu mestu in vsemu krščanskemu svetu! To bi bilo prvo očitno znamenje, prvi korak do zmage sv. Stola v rimskem vprašanju. —r.

Govor g. poslanca Hrena

v državnem zboru dne 26. maja 1887 o pokojninah.

Visoka zbornica! Jako malo je govornikov v razmeri pri drugih predmetih ostalo, ki bi se bili oglasili k prav malo hvaležni nalogi o „pokojninah“ govoriti. Meni je bilo pa vendar-le na tem ležeče, da pridem pri tem poglavju k besedi, ne da bi govoril za dovoljenje potrebnega zneska, ki ga vlada potrebuje za pokritje pokojnin in kterege ji je budgetni odsek že sam ponudil, kajti tu sem prepričan, da ne bo nihče resno ugovarjal. Mene je tu tembolj zanimala resolucija, ki jo je predlagal budgetni odsek, da naj se izroči in priporoči visoki vladi v sprejem. Le-to resolucijo bi rad po svojih slabih močeh, kolikor se dá, podprl. Glasí se (bere):

„C. kr. vlada se poziva, da predloži prej ko prej načrt postave, po kateri se bode uravnala pokojnina državnih uradnikov in zboljšala preskrbnina ter vzgojnina uradniških vdov in sirot.“

Preden se pa tega lotim, usojam si poprej še spregovoriti besedico visoki vladi, oziroma ekscelenci gospodu finančnemu ministru, ter ga opomniti na obljubo, dano že pred leti avstrijskim uradnikom, ali — da se poslužim izreka, ki smo ga nedavno

tukaj čuli: da mu predložim dolžno menjico, ktera je že zdavnej zapadla, v izplačilo. Da mi ne pride nihče s pravoslovnimi ugovori nasproti, moram takoj povedati, da tu ne gré za menjico, ktero bi bil ekscelenca sprejel, temveč za tako zvano „suho“ ali lastno menjico, pri kateri, kakor znano, sprejema niti treba ni. Tu gré za dolg, kterege nam je ekscelenca priznal v 168. seji preteklega IX. zasedanja. Ko se je tedaj obravnaval budget za l. 1882., dala se je avstrijskim uradnikom iz ministerskega stola obljuba: „Ekscelenca finančni minister popolnoma priznava opravičene tožbe o prepričani preskrbnini vdov in sirot in se nadjá v nekterih mesecih stopiti pred visoko zbornico z ugodnim načrtom, na podlagi kterege bo predlagal, oziraje se na skušnje napravljene v inostranstvu in na domače razmere, kako da bi se stvar zboljšati dala“.

Ekscelenco in Vas, prečastita gospôda, smem zagotoviti, da je tista izjava, storjena na tako visokem mestu, vzbudila pri skupnem avstrijskem uradništvu, prav posebno pa pri nižjem, veselo živahnost, nadepolno pričakovanje in globoko hvaležnost. Vsaj se je uradništvo nadjalo, da se bo po tolikih letih praznega pričakovanja konečno vendar nekaj zgodilo, da se zaceli stara še vedno zevajoča rana, da se popravi stara zamuda in poplača stari dolg.

Štirinajstega novembra 1881. leta je bilo, ko nam je dal ekscelenca to veselo nadepolno izjavo, ktera se pa žalibog do danes še ni vresničila, če prav je od tega že pet let prošlo. Uradništvo je čakalo mirno, kedaj da se mu spolni obljuba, je čakalo, trpelo in molčalo! Beda ostala je stara. Britka skrb uradnikova, kaj bo z njegovo družino v bodočnosti, kedar njega pobere blede smrt, kedar se bo z njegovim poslednjim zdihljem usušil tudi vir, kjer je imela družina živež; ta grenka skrb živi še vedno in je čedalje večja in to tem večja, čem trje je od leta do leta za življenje.

Uradniki so se jedenkrat že približali v svoji gmotni potrebi visoki zbornici in sicer ne zastoj. V sedemdesetletju je bilo, ko so izročili visoki zbornici dve peticiji. Prva se je glasila za zboljšanje materialnih dohodkov, druga pa na preosnovo pokojninskih določeb in sistematično uravnavo ter zboljšanje preskrbnin vdov in sirot.

Tista prošnja, gospôda moja, ni bila brez vspeha in tisti klici niso ostali brez sadu, da, segli so celó do najvišjega prestola, odkoder jim je zadonela obljuba hitre pomoči in res, pomoč je prišla. C. k. vlada predložila je v seji 16. desembra 1872. načrt za uravnavo in zboljšanje uradniških plač, kar so vse stranke visoke zbornice z radostjo pozdravile.

Da, vsa zbornica potegnila se je tedaj za ubozega uradnika. Dotična postava sprejela se je potem 14. marca 1873., s ktero se je vsaj začasno uradnikom nekoliko pomagalo.

To uradništvo, prečastna gospôda, trka že zopet na duri visoke zbornice. Obrnilo se je zopet s peticijo tisoč in tisočkrat podpisano, in prosi, da bi se še drugi del njihove prošnje uslišal. Prošijo namreč, da naj bi se napravila nova vpokojninska postava, pri kateri naj bi se ozir jemal na uradnikove študije, na službo, kakoršnjo namreč opravlja in pa na zboljšanje preskrbnine za vdove in sirote. Ker je tudi mene zadela čast, da sem eno tako peticijo

predlagal visoki zbornici, ono namreč lokalnega odbora uradniškega društva Ljubljanskega, spolnim z radostjo in z zavestjo, da se poganjam za dobro in pravično stvar; svojo dolžnost, ki mi jo vst naklada, če priporočam kar najtopleje morem to peticijo najprej visoki zbornici, potem pa naklonjenosti visoke c. kr. vlade. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. junija.

Notranje dežele.

Prestolonaslednik *Rudolf*, ki se je vdeležil petdesetletnice angleške kraljice, odpotoval je včeraj iz Londona na Dunaj.

Poljski poslanec Roman vitez Szymanowski, zastopnik velikega posestva, odložil je svoj mandat. Povod temu je, ker je Szymanowski kot podtajnik v ministerstvu preobložen z delom.

„Čeh“ piše o *mladočeškem* taboru na gori Rip: Še nekaj tacih taborov, in Mladočehi se bodo ugonobili z govori. Vedni klici „Hanba Riegrovi“ škodovali so več mladočeški stvari, kakor največji poraz v zbornici. Češki narod bo vprašal: Komu so klicali „hanba“? Dr. Riegru, ki je celo svoje življenje deloval za češki narod? Riegru, ki bi bil lahko bogatin in imel mnogo redov na svojih prsih, ko bi skrbel sam za-se? Riegru, ki je v sedanjem času vzgled čistih rok? Tako globoko še ni propal češki narod, da bi se strinjal z ljudmi, ki so dr. Riegra zasramovali na gori Rip. Sramota spremenila se bo v slavo, o čemur se bodo Mladočehi kmalo prepričali.

Poslanec dr. *Kronawetter* poročal je zastopnikom Dunajske demokratske stranke o znanih napadih liberalnih listov zaradi neke ustanove, ktero je dobivala njegova mati. Pripomnil je tudi, da namerava odložiti svoj mandat. Zbor pa, kterege se je vdeležilo okoli 172 oseb, izrekel mu je svojo zaupnico in ga prosil, naj ne odloži svojega mandata, temveč deluje v državnem zboru, kakor do sedaj.

Volitve na *Ogerskem* vrše se vsako leto v največjem neredu. V Kapošvaru je dobil kandidat opozicije tri glasove več, kakor trgovinski minister, in vendar je volilna komisija proglasila ministra kot poslanca. Po zmoti je namreč nekaj glasov opozicije prišlela ministrovim glasovom. — V Košicah je izvoljen znani madjarski pisatelj Jókay. Njegovi nasprotniki so silno razgrajali, ko so zvedeli izid volitve. Divjali so po ulicah in pobili več šip.

Vnanje države.

Srbski časniki obžalujejo, da *avstrijski* listi nimajo pravega zaupanja do novega srbskega ministerstva. „Ustavnost“ piše, da je že znan program novega ministerstva in ne more vznemirjati Avstrije. Počakati je treba dejanj, po katerih se more soditi srbska politika. Ko je Ristić 1880. l. z Avstrijo sklenil železnično pogodbo, očitala mu je Garašaninova stranka, da je Srbijo izročil Avstriji. Avstrijski državi gotovo ni na korist, če se opira v Srbijo na nepriljubljeno vlado, ker narod sovraži potem tudi Avstrijo. Srbija ima z Avstrijo mnogo skupnih koristi, zato bo Ristić gotovo postopal prijazno proti Avstriji. V Budimpešti in na Dunaji do sedaj nimajo nobenega vzroka očitati srbskemu ministerstvu protiaustrijsko politiko. — „N. Fr. Pr.“ trdi, da poznajo Ristića na vsem Balkanu kot nasprotnika Avstriji. Kar na Balkanu mislijo o Ristiću, za nas ni merodajno, pač pa Ristićeva dejanja. In če je bil Ristić nasprotnik Avstriji, kriva je bila tudi avstrijska politika. Odkar je dualizem v av-

Poslanec mu pa pravi, da je jeden od njegovih pomočnikov, a Mikačić precej misli na nekega četovodjo (centurio) Marka Vojvodo, o katerem se je sumničilo že poprej, da že več let za denar tajno prijateljuje s Turki.

Mikačić, človek treznega in mirnega duha, je znal zatajiti svojo žalost nad tem grdim činom, ter je še celó prav dvorljivo razkazoval turškemu poslancu vso bojno pripravo, množino denarja, hrane in celo utrdbo mesta. Poslanec se je veselil v srcu, da je mogel pregledati vse, kar je bilo važno videti, in da bode mogel o vsem tem govoriti s Hasanom. Ali hudo se je zmotil. Mikačić je poklical njega in četovodjo Vojvodo k sebi na kosilo, razgovarjal se z njima kakor s prijateljema; toda po dokončani pojedini nagradi oba, kakor se je njima spodobilo. On pokliče namreč upravitelja topništva Baltazarja Kranjca, da ju pogubi. On ubije oba z samokresom, ter ju po noči vrže skozi okno v Savo.

Nekoliko dni je že preteklo, a nestrpljivi Hasan ni mogel dočakati svojega poslanca iz Siska, ter se je čudil, zakaj se ne povrne. Pošlje zatoraj precej drugega poslanca k Mikačiću, ki se mu je imel zagroziti, ako je izdajalsko usmrtil prvega poslanca,

in da mu bode on to povrnil v enaki, ako še ne v večji meri. Mikačić mu mirno odgovori, da ga je on izpustil iz trdnjave, pa ako se isti ni povrnil, on ni tega kriv. Med tem pa mu obljubi, ker dobro vé, kako slabe so njegove sile za obrambo trdnjave, da se hoče paši popolnoma podati, ali le s pogodbo, da na predajo trdnjave pošlje čez tri dni samo najodličnejše bege in age, kajti za njega bi bila to sramota, ko bi tako važno trdnjavo predal prostim vojakom. Hasan se je seveda silno razveselil te ponudbe, kajti mislil je, da bode dobil tako važno trdnjavo brez krvoprelitja.

Mikačić je dal med tem napolniti vse male in velike topove s žebli, kolesci in kroglijami, ter jih zakopati in pokriti s travo v predprostoru stolpa, koder so morali Turki iti. Četrty dan zjutraj pridejo zares begi in age svečano oblečeni ter se počasi približujejo trdnjavi. Mikačić je zapovedal, precej vrata odpreti ter pustiti 500 najodličnejših, da prekoračijo most, v redu trije po trije skupaj. Ko je že večji del njih prekoračil most, dá ga on hitro vzdigniti in zdaj zapaliti vse one skrite in nabite topove. Smodnik in železo raztrga in pokonča vse po redu.

Ko so to videli ostali Turki, ki so čakali pred

mostom, pobegnili so hitro k Hasanu, da mu naznajo, kaj se je zgodilo z njegovimi begi in agami. Ko je Hasan to slišal, razsrdil se je grozno ter strašno preklinjal krščanskega Boga; povrh tega pa se tudi zaklel, da bode osvetil kri svojih junakov s pokončanjem in razdajo trdnjave. (Valvazor XV. 514—515.)

Precej potem se je vzdignil Hasan iz svojega tabora, ter se podal proti Petrinji, kjer je počival nekoliko dni s svojo vojsko. Vendar pa se on ni odpočil v Bosno, nego osveta ga je gnala, da še nadalje pustoši in pokončuje hrvatsko ozemlje. Prešel je čez Kolpo po novem mostu, ter začel ropati Turopolje (t. j. ravnina med Kolpo in Savo pod Zagrebom) vse do Kerestince in Okića blizo Samobora. Tabor je bil postavljen pri Lomnici, kjer se je Hasan zabaval z lovom, dokler so njegovi vojaki na daleč in široko plenili polja in hiše ter ropali živino in sužnjili ljudi. (Valvazor XV. 518.) Padlo pa je v tem času po štetji hrvatskih stališev do 26 gradov, a v sužnost odpeljano do 35.000 naroda. A koliko jih je pri „svečah in zvezdah“ srečno pobegnilo čez Savo v sosedne dežele! (Dalje prih.)

strijski državi, imajo Madjari največji vpliv v vnanji politiki. In madjarski državniki so mislili, da morajo balkanske narode zatirati na korist svojih turških sorodnikov. Srbi, Rumuni in Bolgari ne morejo iskati svojega središča v madjarski prestolnici. To so le madjarske sanjarije, s katerimi pa se ne vlada država. Balkanski narodi so se otrsli po stoletnem boji turškega jarma; postali so toliko trezni in previdni, da se nečejo ukloniti madjarski sili. In to je ravno, kar vznemirja v prvi vrsti častiteljne madjarske častnikarje. Ko so se ponavljali glasovi, da odstopi Garašanin, v Budimpešti so še vedno trdili, da je prevrat v Srbiji nemogoč. Trdili so prijateljem Rusije, da računijo brez krčmarja. Zgodilo se je, kar niso pričakovali, in mi upamo, da ne na škodo Srbiji ali Avstriji.

Bolgarsko sobranje je sklicano, in svet je radoveden, kaj sklenejo bolgarski poslanci. Iz Sofije se poroča, da sta regent Štambulov in minister Ivančev že odpotovala v Trnovo. Regenti so sprva hoteli sobranje odložiti do jeseni; ministri s tem niso bili zadovoljni, in to je vzrok nasprotja med ministri in regenti. Može, ki poznajo sedanje razmere, trdijo, da sobranje ne bo imelo nobenega vpeha. Gotovo je, da prince Aleksandra ne bodo več volili, ker se je sam odločno odpovedal. Bolgarsko vprašanje prišlo bo zopet na dnevni red, in Evropa bo imela težavno nalogo, da ohrani mir na Balkanu. — Žetev bo v Bolgariji letos jako slaba. V mnogih krajih ob Črnem morju potokla je toča vse poljske pridelke. Stari ljudje se ne spominjajo tolike nesreče po toči. Toča je bila tako debela, da je potokla celó mnogo drobnice in nekaj ljudi. V enem samem okraju v južni Bolgariji je toča potokla okoli 500 štirjaških kilometrov polja. — Katoliki so v Plovdivu jako slovesno praznovali praznik sv. Rešnjega Telesa. Spreveda se je vdeležilo mnogo občinstva. Celó nekatoliki so hvalili prelepo slovesnost.

Nekteri listi so poročali, da je **Bolgarija** pomnožila svoje vojaške posadke ob **srbski** meji. Ta vest pa je izmišljena, ker Rističev ministerstvo hoče tudi z Bolgarijo živeti v miru.

Ruski listi se še vedno bavijo s **srbskim** ministerstvom. „Novostim“ piše dopisnik z Dunaja: Iz gotovega vira sem zvedel, da bo Ristič ohranil mir in prijaznost z vsemi državami. Neodvisna srbska politika je s kratkimi besedami program novega ministerstva. Ristič je rejalen državnik; Avstrije ne bo žalil. Prijazne razmere med Srbijo in Avstrijo pa so odvisne tudi od avstrijske politike. Kolikor manj bodo avstrijski državniki podpirali Garašaninovo stranko, toliko dalje ne bo Ristič premenil prijaznih razmer do Avstrije. Ogri se mnogo ozirajo na narodno gibanje in trdijo, da je glas naroda glas Boga. Zakaj pa Ogri nočejo tega pregovora priznati v Srbiji? Ako trezno presojamo srbsko ministersko krizo, moramo trditi, da je bilo tudi z avstrijskega stališča potrebno in koristno. Grof Andrassy sam je zagovarjal nedavno z gorkimi besedami neodvisnost balkanskih držav. Prišel je čas, da grof in njegova stranka tudi pokažeta odkritosrčno svojo željo. — „Svet“ z veseljem pozdravlja Gruića kot novega srbskega vojnega ministra. Gruić je bil kot srbski zastopnik v Peterburgu priljubljen v vseh krogih. „Svet“ misli, da mora kralj Milan storiti še jeden korak, namreč poklicati metropolita Mihajla v Srbijo. Kot srbskega zastopnika v Peterburgu želi „Svet“ Protića, ki je bil že dalje časa v Peterburgu in je tako priljubljen, kakor Gruić. „Sovremenja Izvestja“ pišejo že bolj z ruskega stališča in upajo, da se bodo balkanski narodi nagnili na rusko stran: Srbski dogodki se morajo ponoviti tudi v Rumuniji in Bolgariji. Kralj Karol se bo moral ozirati na željo rumunskega naroda in si izbrati druge svetovalce. V Bolgariji se mora še prej zgoditi, ker imajo Bolgari malo prijateljev na zahodu. Bolgarski sosedje so sovražniki Bolgarov. Srbi jih sovražijo, Rumuni jih črtijo, Grki so jim nasprotniki. Rusija mora počakati, da se spremené razmere. Ta politika je glavnica, ki daje dobre obresti. — Avstrijski državniki gotovo ne bodo opustili nobene prilike, da si pridobé sosedne balkanske države s pravo, odkritosrčno in zmerno politiko.

Rusija zbira vojake na armenski meji. **Turki** mislijo, da si Rusija prisvoji nekaj turškega sveta v Aziji, ako odstopi Turčija ciprski otok Angležem.

Ruska vlada je prepovedala konje prodajati v vnanje dežele. Vendar se skrivoma proda mnogo konj. Konjski kupei so navadno na ta način goljufali mejne straže, da so se z lepimi konji vozili čez mejo. Tu so konje prodajali in se s slabimi konji vračali v Rusijo. Vlada je sedaj ukazala, da mora vsak zastaviti štirikratno ceno konja, če hoče prestopiti mejo. — Rusko finančno ministerstvo bo pregledalo trgovinske in brogarske pogodbe z vnanjimi državami. — V ruskem vojnem in trgovinskem ministerstvu se posvetujejo o načrtu nove kavkaške železnice do Tiflisa. Vlada je odločila za železnico 40 milijonov rubljev. Veščaki pa so sedaj preračunili, da bo zadostovalo 20 milijonov rubljev. — Rusi prodajo mnogo žita v vnanje dežele. Lansko leto so ga izvozili od 1. januarja do 11. maja 4.421.260 četvrt, letos v enakem času 8.768.942 četvrt. Največ žita se je naložilo v Odesi.

V Lipskem (Leipzig) so obsojeni nekteri **Alzažani** zaradi veleizdaje, ker so bili člani francoske rodoljubne zveze. Ta obsodba je vznemirila vse kroge francoske. Rodoljubna zveza je objavila dva spisa v

tej zadevi. Prvega je razglasila v listih in dokazuje, da se je obsodba vršila na podlagi lažljivih poročil. Drugega je poslala predsedniku republike, in ta slóve: „Gospod predsednik! Načelníštvo rodoljubne zveze Vas prosi, da posredujete pri nemški vladi, naj izpusti francoskega častnika Köchlina, ki je imel pravico stanovati v Alzaciji in ga je nemško sodišče v Lipskem obsodilo na jedno leto ječe. Jedina pritožba proti Francozu je ta, da je bil član zveze, ki ne nasprotuje mednarodnemu pravu. Tudi francoska vlada ni mogla še ničesa očitati tej zvezi. Molčali smo o obsodbi; danes smo pa spoznali, da je obsodba zadela vso Francijo. Zato prosimo, da se potegneta za varnost in svobodo vseh naših rojakov v Alzaciji in Loreni.“ — Podpisani so častni predsednik Dérouté, predsednik Sansbeuf, poslanec Deloucle in tajnik Goupil. — Danes ima rodoljubna zveza zborovanje. Govorila bota o namenih rodoljubne zveze in o obsodbi v Lipskem Dérouté in Deloucle. — Mestni zastop v Parizu je takoj sklenil, da se morajo odpustiti vsi Nemci, ki imajo službe v Parizu.

Proti **francoskemu** ministerstvu pričeli so radikaleci strasten boj. Novi načelnik radikalne leveice, poslanec Leporché, označil je v zbornici 20. t. m. svoje stališče proti ministerstvu: Ministri vladajo s pomočjo desnice in se ne ozirajo na levice, ki ima vedno večji vpliv na javno mnenje. Pri obravnavi vojaške postave se je pokazalo, da ministerstvo sklepa nevarne zveze z desnico. Naše nezaupanje je opravičeno; upirati se moramo politiki, ki se približuje našim nasprotnikom. Korist države in zmaga republike ste naš namen. Mi ostanemo radikaleci in se držimo svojih načel brez ozira na osebe. Izvršiti se morajo reforme, da ne bomo skrbeli le za prihodnji dan, temveč tudi branimo svojo državo proti sovražnim napadom. Če vsprejememo vojaško postavo, okrepi se in zjedini naša armada in vnanje države bodo spoštovali Francijo. — „Rep. Française“ piše, da mora ministerstvo vsled te izjave radikalcev razpustiti zbornico. — Ministerstvo je nižjim uradnikom dalo strog ukaz, naj pazijo na goljufije pri carini in drugih državnih dohodkih. V kratkem času so uradniki naznanili 250 tovarnarjev in drugih zaradi goljufije. S tem upa ministerstvo zvišati državne dohodke za mnogo milijonov. — Stroške v Tonkinu bo vlada znižala od 29 na 20 milijonov. Radikaleci vsled tega še huje napadajo vlado. Grevyju očitajo, da ima poseben oddelek skrivnih agentov, ki pazijo na njegove nasprotnike.

Belgijska vlada neki namerava vpeljati v armadi puške Mannlicherjevega sestava.

Svečanost petdesetletnice **angleške** kraljice vršila se je slovesno in mirno. Raznesla se je bila sicer novica, da bodo Irce poskušali napade z dinamitom, vendar se to ni zgodilo. Ker je bil tudi papežev zastopnik pri slovesnosti, trdijo nekteri, da bo angleška vlada poslala svojega stalnega zastopnika v Rim.

V nekterih dneh poteče obrok, v katerem bo moral sultan potrditi **angleško-turško** pogodbo. Do sedaj sultan ni še podpisal pogodbe, ker ste Rusija in Francija naznanili, da Turčija ne sme sama reševati egiptovskega vprašanja. Lord Salisbury hoče sicer nekoliko odjenjati, vendar bi bila v vsakem slučaju gotovo le Turčija na škodi. — „Reuterjevo“ izvestje trdi, da sta francoski zastopnik grof Montebello in ruski veleposlanik Nelidov 21. t. m. pretela Turčiji z vojsko, ako potrdi pogodbo.

Kardinal Manning je nasvetoval **irskim** škofom, naj pošljejo spomenico rimskemu papežu o irskem vprašanju. V Rimu naj bi se namreč sešli irski škofje, da se dogovoré o zahtevah irskega naroda. Domá bi potem škofje z besedo in pastirskimi listi vodili irski narod, da po postavni poti brez zločinov doseže svoje pravice.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 23. junija. (Nove orglje.) Za kapelo v Gradei „gospá sreá Jezusovega“ izdelane nove orglje postavil je te dni naš domači orgljarski mojster g. Fr. Goršič v svoji delavnici na ogled. Ker sem imel danes priliko si jih ogledati, naj jih zanimajočim se za to glasbeno orodje nekoliko opišem. Primerno ondodnemu prostoru so orglje napravljene. Obsegajo samo šest spremenov. V pedalu: Bourdonbass 16'. Glavni manual: Geigenprincipal 8', Lieblich Gedackt 8', in Praestant 4'. Postranski manual: Wiener-Flöte 8', Salicional 8'. Razven tega imajo še mehanične spremene: pedalni sklep, oktavni sklep in manualni sklep, pa pritisek z imenom „tutti“, ki odpira vse spremene s sklepi vred. Posebej omeniti mi je mehničnega spremena: Salicional pianissimo, kakoršnega imajo tudi orglje v Marijanišči. Gotovo bode nežnim ženskim ušesom posebno ugajal. V zvezi z Wiener-Flöte čudovito posnema spremen: Vox humana. Tipke na pedalu in manualih so izvedene praktično; oba manuala sta blizo drug nad drugim, da ni treba delati pri igranju posebnih skokov.

Mehanika vstreza vsem zahtevam novejšega napredka; sapnice so delane na stožke. Dasi tudi je število spremenov tako majhno, da pri nas takih orgelj skoro težko najdeš, vendar je možno s pomočjo sklepov sestaviti raznih glasovnih značajev. Oni pa je spreten orgljavaec, ki tudi z malo spremení vé učiniti mnogovrstnih glasbenih barv. Vkljubo skromni dispoziciji je vendar razlika med nežnimi in krepkimi glasovi znatna in mila. Posamezni spremení, kakor tudi igra na polne orglje je čista.

G. Franc Goršič pridobil si je že z nekterimi svojimi večjimi ali manjšimi orgljami pri naših sosedih mnogo priznanja in pohvale. Silili so ga že, naj bi se v Gradei naselil. On tega ni storil, rodna zemlja je vsakemu milejša. Želeti bi bilo toraj, da bi se rojaki v orgljarskih zadevah nanj obračali. Kogar celó tujei hvalijo, bo tudi rojakom dobro in še tem bolje postregel. Vsaj doslej še nismo slišali, da bi se bila kaka občina o njegovih delih pritoževala. Nasprotno pa moramo priznati, da se osobito novejša dela njegova po vsi pravici smejo imenovati — mojsterska. Marijaniške in tñ na kratko opisane orglje g. Goršiča smelo rojakom za vsa orgljarska dela priporočajo. Kogar sestava orgelj zanima, naj si jih osebno ogleda pri g. Goršiču, kjer bodo stale, če mi je prav znano, še kakih 14 dni. Gospod mojster bo, kakor meni, gotovo vsacemu prijatelju tega glasbenega orodja notranjo in vnanjo sestavo orgelj prijazno pokazal.

Iz Hrenovic, 22. junija. (Dekanijska konferenca.) Dne 21. junija zbrala se je častita duhovščina Postojnske dekanije v Hrenovicah k posvetovanju za vpeljavo „bratovščine treznosti“.

Prečast. kanonik in dekan Hofstetter otvori ob 11. uri zborovanje s kratkim nagovorom:

„Beremo in sami skušamo, kako zeló se množi žganjepitje med našim milim narodom. Nasledki te pogubonosne pijače se tudi že čutijo. Naše ljudstvo propada dušno in telesno. Še celo vojaški nabori pričajo, da je čedalje manj sposobnih mladenčev za vojaštvo, ker se že v mladih letih privadijo žganju. Špirit je pokvaril naše tako krepko ljudstvo.

Naročilo nam je škofijstvo, naj mi, ki smo izšli iz naroda, ki prebivamo in čutimo z narodom, ki poznamo njegovo dobro in slabo stran, pripomoremo, da se ta zalega še bolj ne razširi in ne vkorenini. So sicer kraji različni, razmere ne povsod enake, zato bi se jaz rad pogovoril s svojo duhovščino, kaj ona misli in koliko vspeha pričakuje od „bratovščine treznosti“.

Pretečeno nedeljo zborovala je duhovščina Vipavske dekanije. Bili so pa vsi tega mnenja, da tam take bratovščine ni potreba. Ljudstvo samo pridela veliko vina, ako ga tudi posamezni kupuje, je zeló po ceni in mu tudi veliko bolj ugaja, kakor žgana pijača. Špirit je tam skoraj nepoznan.

Kaj pa pri nas? Kaj zapazite gospodje v svojem delokrogu? Bi bila pri nas potrebna „bratovščina treznosti“?

Čujejo se glasovi, da v tej ali oni duhovniji ni tolike potreba za to bratovščino, pa v tej se zopet želi kot edino sredstvo, da se ljudstvo reši moralčnega in fizičnega propada. Če pa tudi nevarnost še sedaj tako ne pretí, mora se vendar tej razširjajoči kugi vsaj za prihodnost nasproti delati. Lansko leto je visoka vlada postavila posebno komisijo v Št. Petru, ki je ljudi in prtljago, dohajajočo iz južnih krajev, preiskovala, da bi tako vhod zabranila koleri na Kranjsko. Vsi smo visoki vladi za to skrb in žrtev hvaležni. Enako veljá tudi pri družbi treznosti. Akoravno že se danjih pijancev žganja ne bomo s tem spreobrnili, se vsaj za prihodnost opovira slavi, da se novi prijatelji žganja ne ustanové.

Res je, da sama duhovščina nima toliko moči, da bi tudi s silo zabranjevala žgane pijače, vendar ima upanje, da jo bode tudi visoka vlada pri tem prizadevanji podpirala. Saj je ona že leta 1884. z dopisom 8. junija, št. 1410 (P. glej Diöcesanblatt t. l. str. 75) se obrnila do prečast. knezoškofijstva, naj priporoča za blagor ljudstva vneti duhovščini, da deluje z vsemi svojimi močmi, da se žganjepitje omeji. Smemo toraj pričakovati, da ne bode samo pri besedah in priporočilu ostalo, temuč, da bo ona tudi po svojih glasilih delala na to, da se bode 1. po krémah bolj pazilo na normalne ure; 2. da se bodo nove krème, posebno kjer se žganje in špirit prodaja, zavirale; 3. da se bo posebno gledalo na to, da se v gostilnah blizo farne cerkve med božjo službo dopoludne, kakor popoldne ne toči; 4. želeti bi bilo še to, naj bi se za Kranjsko sprejela,

enaka postava, kakor za Galicijo (glej drž. zak. št. 67, postava 9. julija 1877 § 1. in § 2.).

Ker je duhovščina Postojnske dekanije prepričana, da bode visoka vlada posebno v teh točkah delovala, da se pogubonosno žganjepitje zabrani, hoče tudi ona od svoje strani, kolikor ji moči pripuščajajo, delovati na to, da se pitje žganih pijač kolikor mogoče omeji. Delovati hoče v to na leci, v šoli, v spovednici in posebno še v bratovščini treznosti, ktero hoče v primernem času vpeljati.

Zanimivo razgovarjanje trajalo je blizo dve uri, upajmo tudi, da ne bode ostalo brez sadu. y.

Domače novice.

(Prestolonaslednik nadvojvoda Rudolf) dobil je od angleške kraljice Viktorije red hlačne podveze. Ta red je trak od temnovišnjega baržuna, ki je pripet s zlato zapono pod levim kolenom. Drugi trak enake barve nosijo vitezi tega reda od leve rame do desnega kolka; na traku visi podoba sv. Jurja s zmajem, v zlato in briljantih. Ustanovil se je ta red okoli leta 1350.

(Kres) je zažgal „Sokol“ sinoči na predvečer sv. Janeza Krstnika na Rožniku. Občinstva zbralo se je mnogo, ker je želelo slišati petje, a bilo je le v naznanilih. — Staroslovanska šega, zažigati kresove, ohranila se je še povsod po Slovenskem. Na bližnjih in daljnih višinah opazovali smo sinoči kresove. Kakor Slovenec verno čuje stare šege svojih praedov, tako naj tli in razgreva ogenj ljubezni do vere in jezika slovenska srca.

(Stritarjevih zbranih spisov) prvi snopič je ravno izšel v Ign. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg-ovi tiskarni.

(„Šolske Drobtinice“) izšle so v založbi R. Milic-evi. Veljajo nevezane 1 gold., vezane v platno 1 gold. 20 kr.; po pošti 10 kr. več. Priredil jih je nadučitelj g. Franc Jamšek, učiteljem, odgojiteljem in prijateljem šole v zabavo in poduk ter v spomin 25letnice smrti Slomška, škofa Lavantinskega. Na čelu je podoba Slomškova; po kratkem uvodu in predgovoru sledi posnetek iz življenja Slomškovega od prve mladosti do groba. Dalje sledijo misli in izreki Slomškovi „o šoli“, „o učiteljih“, „o domoljubju in rodoljubju“, o „maternem jeziku“ itd. „Šolske Drobtinice“ bodo gotovo dobre došle vsem, kateri so r. Slomška spoštovali in katerim so namenjene.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Litiji) bo imela sv. Petra in Pavla dan (29. t. m.) ob 5. uri popoldne v gostilni g. Oblak-ovi zbor, na katerem se izvolita dva zastopnika za veliko skupščino. Vsi č. udje se toraj na ta zbor vljudno vabijo.

(Jamo s kapniki) iztaknili so neki v Bohinji, o kateri se trdi, da je menda polna najlepših kapnikov.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Umrl je č. g. Anton Merčnik, župnik v Št. Ilji v Slov. goricah v 46. letu. — Župnijskim oskrbnikom je imenovan tamošnji kaplan č. g. Franc Murković.

(Štajarsko gozdarsko društvo) ima v nedeljo, 26. junija, shod v Mariboru; ogleda si mestno okolico in Pohorje. Oglasilo se je že do 100 udov tega društva.

(Okrajni odbor) Reichenburški je naroden. V njem je namreč 21 narodnih zastopnikov in dva Nemca iz trga. Dr. Ausserer se je mnogo trudil, da zmaga njegova stranka v velikem posestvu — pa je sramotno propal.

(Dr. Rieger) je zbolel za očesnim katarom in biva že nekaj dni na svojem posestvu v Malcu. Ta bolezen je že lansko leto nadlegovala češkega rodoljuba. Bolezen na srečo ni nevarna, in zdravniki upajo, da se dr. Rieger kmalo ozdravi.

(Brambovske velike vaje) tretjega vojnega kora (Gradec) bodo letos pri Postojni, kakor je nedavno c. kr. brambovski minister to določil v sporazumenju z vojnimi ministrom. Vdeležili se jih bodo brambovski batalijoni Novomeški št. 24, Ljubljanski št. 25, Tržaški št. 72, Celjski št. 20, Pazinški št. 73 in Goriški št. 74.

(Državni zakonik) objavil je te dni postavbo, da morajo učenci, ki hočejo vstopiti v gimnazijo, biti že deset let stari, ali vsaj spolniti deseto leto do konca istega leta, ko se oglase za vstop.

(Mil. gosp. knez in nadškof Goriški) dr. A. Zorn odpotoval je v Rogaške toplice.

(Napisi na Tržaški postaji Hrpeljske železnice) napravili so se te dni v italijanskem in nemškem jeziku. Lahoni so vendar zmagali s svojim vpitjem.

(V Trstu) je napravila tvrdka „Nobel“ v novi lukii za petrolej nov tolmun, ki drži 16.000 meterskih stotov. — V ljudskih šolah v Trstu je vsled ministerjalnega ukaza šola le dopoldne, popoldne so otroci prosti.

(Nadzorovanje cesarskih gozdov.) Cesarski gozdarji so dosedaj večkrat nadzorovali tudi privatne love. Ker pa so vsled tega večkrat nastale razne neprilike, ukazalo je poljedelsko ministerstvo, da cesarski gozdarji brez posebnega dovoljenja ne smejo nadzorovati privatnih lovov.

(Iz Zagreba): Dekanom na modroslovski fakulteti je izbran za prihodnje leto dr. Peter Matković. — V sredo dopoldne je okoli petdeset vseučilišnikov napalo svojega tovariša pravnikar Gajera, sina svetovaleca kr. sodbinega stola, s surovimi jajci. Vzrok tej demonstraciji je bil, ker jih je Gajer naznanil sodnji. — Po izkazu kr. štatističnega urada je imel Zagreb koncem 1886. l. 34.200 prebivalcev. Ako prištejemo 6 generalov, 28 štabnih častnikov, 160 častnikov, 47 vojaških uradnikov in 1068 podčastnikov, in prostakov, imel je Zagreb 36.709 prebivalcev.

(Belgijski kralj Leopold II.) je kupil od grofa Pejačevića posestvo Ruma za 14 milijonov gold.; posestvo meri 64.000 oralo.

(Vojake pregledaval) je zapovednik tretjega vojnega kora FZM. baron Kuhn te dni v Celovci.

Razne reči.

— Pošten bodi! Pred nekimi leti je umrl v Bruslji star, bogat samec, ki je skoraj vse svoje velikansko premoženje zapustil mladi, ubogi, njemu prej popolnoma neznani šivilji. Ranjki je bil posebnež, bil je nekak Diogen. Sicer ni prebival v sodu, zahajal pa je med ljudi iz tega namena, da bi našel „človeka“. Da poskusi poštenje in pravičnost bližnjega, izmisli si to-le sredstvo: Peljal se je v „omnibusu“ po ravno tisti progi in to prav velikokrat; vsedel se je pa vselej k durim, kjer je stal sprevednik. Prav radovoljno je dajal denar sopotnikom sem in tje. Kedar pa je sprevednik izplačal kaj drobiža, izročil ga je naš čudak dotičnemu, priložil pa je skrivaj in prav spretno kak denar iz svojega žepa, kakor bi se bil sprevednik zmotil in preveč v svojo škodo izplačal — potem pa je ostro opazoval tistega človeka. Dotični je navadno mirno preštel denar, spoznal zmoto, še enkrat preštel, namuzal se in spravil. Tako je velikokrat poskusil, pa ne enega našel, kteremu bi se smilil sprevednik z bore 3 franki plače na dan, in ki bi bil pošteno vrnil, kar je bilo več. To ga je premetilo, da je slabo mislil o vsacem človeku. — Necega dne je tudi poskusil takim načinom mlado deklico; bila je sicer čedno pa nič kaj premožno oblečena. Kakor hitro deklica opazi pomoto, hitro zakliče: „Sprevednik, pol franka ste mi preveč izplačali!“ Oko se čudnemu skušnjavcu posveti in obraz veselo zjasni. Stopi z deklico vred iz voza ter gré za njo. Poizvé njeno ime in stanovanje, kaj da je, s čim se pečá itd. Gotovo mu je moralo biti všeč, kar je zvedel. Za pol franka dobila je deklica pol milijona dedščine.

Telegrami.

Dunaj, 23. junija. Določeno je, da srbski kralj pride 25. t. m. na Dunaj, kjer ostane več dni; potem odide za nekaj tednov v toplice.

Zagreb, 23. junija. Vsled demonstracije na vseučilišču je policija prijela pravnike Vlahovića, Filipovića in Hercoga ter jih izročila državnemu pravdnistvu. Rektor je naznanil na črni tabli, naj se dijaki varujejo nemirov, ker bi inace proti njim ostro postopal.

Atene, 23. junija. Dragoumis je imenovan zastopnikom na Dunaji, Vlahos v Berlinu.

Umrli so:

21. junija. Martin Holzinger, prisiljenec, 12 let, Poljanski nasip št. 50, jetika.

22. junija. Fran Sayer, umirovljeni rač. svetnik, 65 let, Krojaške ulice št. 5, kap.

23. junija. Jovana Mayer, železniškega uradnega sluga hči, 16 let, sv. Petra cesta št. 27, jetika.

Tuji.

22. junija.

Pri **Matihu**: J. Rentz, zasebnica, z Dunaja. — Preglhof, Henle, Lindenlaub, Beck, Baumgarten in Schwarz, trgovci, z Dunaja. — Linsé in Büchler, trgovci, iz Budimpešte. — Adolf Ehrlich, trgovec, iz Rakitnice. — Oto Kinsky, zasebnik, iz Beljaka. — Rosalija Haika, soproga lekarja, z sestro, iz Novoga mesta. — A. Senglicoleh, zasebnik, iz Trienta.

Pri **Stonu**: Miksche, z soprogo, Kotschevar, trgovec, iz Amerike. — pl. Frančiška Dilheut, soproga majorja, z Dunaja. — Kiss, Herzog in Badrich, trgovci, z Dunaja. — Moric Grab, potovalec, iz Prage. — Henrik Fürth, potovalec, iz Čekga. — Anton Bullisch, potovalec, iz Bele cerkve. — Matija Muchwit, potovalec, iz Moravskega. — Fr. Ozbič, tehnikar, iz Celovca. — Karol Siegl, c. k. okrajni sodnik, iz Celovca. — Anton Frankl, podjetnik, iz Celovca. — Dr. Wiljem Holeczan, zdravnik, iz Celovca. — Henrik Holobek, logar, iz Kranjskega. — Anton Čaks, zasebnik, iz Podklostra. — Florijan Proy, zasebnik, iz Kranja. — Alojzij Maseratti, trgovec, iz Trienta. — Ant. Matersdorfer, trgovec, iz Reke. — Nikol. Križaj, župnik, iz Prema.

Pri **Austrijskem caru**: A. Bobolinski, veleposestnik, iz Gorenjskega. — Franc Krobath, trgovec, iz Kranja.

Pri **Južnem kolodvoru**: M. Büchler, trgovec, iz Budimpešte. — L. Schlezinger, trgovec, iz Ogerskega. — Srečko Hofbauer, mizar, iz Grada. — Jožef Tomažič, hranilnični uradnik, z Dunaja. — K. Schwarz, trgovec, z soprogo, z Dunaja. — Jožef Zwamut, trgovec, iz Vipave.

Pri **Virantu**: Miha Saje, župnik, iz Štange. — Jožef Sedlak, učitelj, iz Kopanja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
23.	7. u. jut.	737 32	+15 6	sl. svzh.	jasno	6-50
	2. u. pop.	735 60	+24 6	sl. zap.	del. jasno	dež
	9. u. zveč.	737 66	+16 2	brezv.	"	

Dopoldne jasno, popoldne med 3 in 4 uro ploha, potem se je zjasnilo. Srednja temperatura 18° C., enako normalu.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 15 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	854 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 20 „
London	126 „ 50 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	10 „ 03 „
Ces. cekini	5 „ 96 „
Nemške marke	62 „ 15 „

Književna novost!

V M. Gerberjevi

založbi v Ljubljani izšla je ravno kar knjižica pod naslovom:

Pripovedke za mladino.

Poslovenil J. Markič.

Knjižica obsega dvanajst jako vabljivih, za mladino od 8. do 11. leta nabranih pripovedek, mej njimi: „Žabji kralj“ ali „Železni Henrik“, „Marijin otrok“, „Zvesti Ivan“, „Dobra kupčija“ itd. (1)

Cena knjižici je naslednja: mehko vezana 16 kr., trdo vezana 24 kr., s pozlačenima platnicama 32 kr., okusno v platnu vezana 45 kr., po pošti 5 kr., več.

Novosti slovenskega slovstva.

Lesar, Zgodbe sv. katoliške cerkve III. natis	—40
Kramar, Kmetijsko berilo	—50
Kržič, Angeljček I. zvezek	—12
Keller, Prst Božji I. in II. zv. a	—20
Zupančič, Dušna pomoč I. bukve vez. v usnji	1.25
Funtek, Zabavišče slovenskim otrokom	—25
Laharnar, Sveta maša za mešani zbor	—50
Sveta birma. Poduk in priprava	—15
Zupan, Otrok pred tabernakelnom	—15

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.